Első évfolyam. 1875. 101. szám.

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ IMRE.
Szerkesztőségi iroda:
Franklin-Társulat épületében (egyetem-utcza 4).

Kéziratok vissza nem küldetnek.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Szétküldés körüli panaszok a szerkesztőségnek küldendők be.

ESTI KIADÁS.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI NAPILAP.

Budapest, hétfő, április 12.

Kiadó-tulajdonos:
HALÁSZ IMRE.
Kiadó-hivatal:
Franklin-Társulat épületében (egyetem-utcza 4.)

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: frt.
helyben és vidékre | Egy évre . . 20 frt | Negyedévre . . 5.–
Félévre . . 10 „ | Egy hóra . . . 1.80

Egy szám ára 8 krajczár o. é.

Hirdetések a kiadóhivatal által árjegyzék szerint számittatnak.

A
KÖZÉRDEK
előfizetési ára:

Egy hóra . . . . 1 frt 80 kr.
Negyedévre . . . 5 „ — „
Félévre . . . . 10 „ — „
Egy évre . . . . 20 „ — „

Megrendelések postautalványnyal legczélszerűbben eszközölhetők.
Könyvárusoknak százalék nem adatik.

A „Közérdek“
kiadó-hivatala, Budapest, egyetem-utcza 4. sz.

Budapest, április 12.

A hiv. lap következő legfelsőbb kéziratot hozza: Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy Havas Sándor helyettes államtitkár ideiglenesen nyugdijaztassék, és neki ez alkalomból, sok évi hü és buzgó szolgálataiért elismerésem nyilvánittassék. Kelt Görczben, 1875. april hó 4-én. Ferencz József s. k. B. Simonyi Lajos, s. k.

—

Tegnap vasárnap miniszterlanácsot tartottak a miniszterelnöki palotában. A minisztertanács tárgyalásait leginkább folyó ügyek elintézése vette igénybe.

—

A kormány — mint értesülünk — behatóan foglalkozik az Olaszországgal és Romániával kötendő vám- és kereskedelmi szerződéssel. A jegyzékváltás s a hivatalos levelezés e tárgyban a közös külügyminisztérium és a magyar kormány közt igen élénk.

—

A honvédség összes törzstisztei a tényleges szolgálatban levők ugy, mint a szabadságolt állományuak, egy saját arczképeikből összeállitott albummal akarnak kedveskedni József főherczegnek.

—

A szabadelvü párt tegnap esti értekezletén Széll Kálmán pénzügyminiszter a bányaadó-törvényjavaslatot terjesztő elő azon megjegyzéssel, hogy az tulajdonképeni adófelemelést nem czéloz, csakis az eddigi eljárásnak tisztázását. A kör erre az adójavaslatot általánosságban elfogadván; Jendrassik a részletekre nézve szólal fel és pedig a 2. §. d) pontjához, hol csak azon segédmüveket kivánja a bányaadó-törvény alapján megadóztattatni, melyeknek jövedelmei bányabirtokosok közt meg nem osztatnak s melyek csak saját terményeiket dolgozzák fel. A 3. §-nál azt helyteleniti, hogy a vaskövek más fémbányatermékektől megkülönböztettessenek és magasabban adóztassanak. Végre az 5. és 7. §§-nál kifogásolja az adómeghatározásánál a közelebbi 3 évi átlag kulcsát és ennek ellenében a régi adókulcsot kivánja fenntartani, mely szerint a legközelebbi év jövedelme vétetett alapul. Válaszolván a pénzügyminiszter megjegyzi, hogy a 2. §. d) pontjának módositását feleslegesnek tartja, miután az félremagyarázhatlan. A 3. §-ra nézve, mely szerint a vaskövek szintugy, mint más fémek a javaslatba hozott 7% helyett 5%-al lennének megrovandók, a bővebb megfontolásra időt kér.

Végre az 5. és 7. §§-okra nézve, miután a felhozott kivánságot épen a kincstárra nézve tartja előnyösnek, nincs ellenvetése az inditvány elfogadását illetőleg.

Ezután Perczel Béla igazságügyminiszter terjeszti elő az első foku királyi bíróságok reductiójára vonatkozó törvényjavaslatát, mely arra hatalmazná fel a minisztert, hogy a 41 bíróság megszüntetését 3 éven keresztül eszközölje, mert csak igy lehet az mind financziális, mind törvénykezési tekintetben előnyös. A törvényjavaslat szerint ezen 3 évre a miniszternek mind az áthelyezést, mind a nyugdijazást illetőleg szabad kéz lenne engedve.

Vita merült fel még a fölött, nem lenne-e helyes a tanácskozási sorrendbe eddig fölvett törvényjavaslatokon kivül még másokat — például a büntető codexet, vagy a perrendtartás novelláját — fölvenni: de a kör több tárgynak a sorrendbe fölvételét nem látja indokoltnak, bár nincs kifogása az ellen, hogy a közvélemény tájékozása végett a jogügyi bizottság a perrendtartási novellát tanácskozásai tárgyává tegye.

—

A törvényszékek reductiója tárgyában az igazságügyminiszter a szabadelvü-párt tegnapi értekezletén bemutatá azon törvényjavaslatot, melyet ez irányban az országgyülés elé kiván terjeszteni. Magyarország és Erdélyben van ez időszerint 102 törvényszék, melyhez a határőrvidék egy részének polgárositása folytán még 3 jött. Van tehát összesen 105 törvényszék. Az igazságügyminiszter felhatalmazást kér, hogy ezekből successive 41 törvényszéket megszüntessen. Ezen törvényszékek nem egyszerre és nem azonnal szüntettetnének meg, hanem 3 év alatt. Az igazságügyminiszterium ezen reductiókat fokozatosan kivánja életbeléptetni, megtéve előbb mindazon intézkedéseket, melyek mintegy előkészitik ezen törvényszékek reductiójának lehetőségét, melyek legfontosabbja a bagatell ügyeknek a közigazgatási hatóságok illetékessége alá való visszaadása s a járásbirósági hatáskör szélesbitése, ezekkel kapcsolatban pedig a törvényszékek teendőinek kevesbitése.

Mindezen intézkedések uj szervezés jellegével birnának a kormány javaslatai szerint, s ennélfogva a birói elmozdithatlanság 3 évre felfüggesztetnék.

—

A főrendiház holnap d. e. 11 órakor ülést tart, melyben tárgyalni fogja a népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kisdedovó intézetek tanitóinak s nevelőinek nyugdijazásáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak gyámolitásáról, — a külföldi dohányért fizetendő engedélyilleték megváltoztatásáról, — fémjelzési törvény és szabályok módositásáról, — a budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabnacsarnokok választott bíróságai előtt előforduló iratoktól és jogügyletektől és ezen bíróságok itéleteitől járó bélyegilletékekről, — az 1874. XIV. t. cz. alapján fölvett államkölcsönről, — a vasuti és gőzhajózási szállitás használatának megadóztatásáról, — a bélyegilletékek és dijakról, — a házadóról szóló 1868. XXII. t. cz. hatályának meghosszabbitásáról és némely rendeletének módositásáról szóló törvényjavaslatokat.

—

Bécs, április 11. (Eredeti levél.) Vilmos császárnak orvosai tanácsára oly hirtelen abbanhagyott olaszországi utja, s e helyett a koronaherczeg látogatása, mely nagy katonai kisérettel fog megtörténni, s közvetlenül ezek után azon hir, hogy a koronaherczeg utazása minden hivatalos jelleg nélküli leend: mindez egyaránt talányszerü. A legközelebb fekvő magyarázat ez esetben a leghelyesebb is lesz: Berlinben haragszanak Olaszországra, mivel ezt nem lehet a Vatikán elleni harczban való részvételre megnyerni, minélfogva a pápaság ellen tervezett nemzetközi szövetség meghiusult, melyet képzelni sem lehet azon állam közremüködése nélkül, melynek mint territorialis hatalomnak védelme alatt áll a pápa. Németországnak Ausztria-Magyarországhoz való viszonyára e fordulat nem lesz kártékony hatásu, mivel előre ismeretes volt, hogy az emlitett német tervek számára a bécsi kabinet pártolása nem várható. A velenczei találkozás alkalmával szóba sem került a dolog.

—

A berlini „Post“ harczias czikke ellen, mely az egész európai sajtót lázba hozta, a „Norddeutsche allg. Zeitung“ következő táviratilag már jelzett félhivatalos nyilatkozatot hoz: „Bármily czélirányosnak látszik is a politikai viszonyok különféle eseményeit higgadtan fontolóra venni, — ugymond Bismarck közlönye, — nem szabad a helyzet megitélését bizonytalan föltevések által megzavarni, melyek a kellő alapot nélkülözik. Az elmélkedés, melyet a tegnapelőti „Post“-ban olvashatni, egy tekintetben nem egy igazságot rejt magában, de ezzel a jelennek aggodalmas, a jövőnek pedig majdnem buskomor fölfogását köti egybe, melynek ellemondanunk kell annyival inkább, mivel jelenlegi nemzetközi viszonyaink semmiképp sem oly kedvezőtlenek, mint a „Post“ feltünteti. A mi Franczia országot illeti, mindenesetre igaz, hogy az ott a hadsereg ujjászervezése végett, részint már foganatba, részint csak határozatba vett intézkedések, nyugtalanitó jellegüek. Önként érthető, hogy azok czélja nem a franczia véderő solid jókarba helyezése, mivel az ily módon az ország nehezedő tulságos terhet a leggazdagabb nép is csak rövid ideig birja ki, hanem, hogy következetes ad hoc hadi-készületek folynak, melyek czélja a látni képesek előtt nem maradhat elrejtve. Ellenben az Ausztria-Magyar- és Olaszországra vetett oldalpillantás nézetünk szerint nem felel meg a valódi tényállásnak. Hogy mindkét országban van pápai párt s hogy jezsuita növendékek Németországnak nem barátjai, minden ember tudja. Szerencsére mindkét országban az ily irányu befolyás nem eléggé erős arra, hogy Ferencz József császár s Victor Emanuel király kormányainak a német birodalommal való jó egyetértésének ártson s hogy azon baráti viszonyokat zavarja, melyeknek Németország mindkét állam részéről örvend.

—

A Porta — mint hallatszik — a rumeliai vasutaknak a szerb vonalhoz Sofián és Nischen át való csatlakozására az engedélyt véglegesen megadni szándékozik oly feltétel alatt, hogy e vasutakat 20 hó alatt el kell készíteni. — A nagyvezér, mint a „N. W. Abendblatt-“nak sürgönyözik, Törökország teljes elszigeteltségére való tekintettel azt mondta volna a szultánnak, hogy „csak a fegyverben s nagy hadseregben van menekülés.“ Ennélfogva nagy hadikészületek vannak tervben.

—

Budapest, ápr. 12.

A pénzügyminiszter **10 adóhivatal** megszüntetését tervezi. Ezek 1876 folytában szüntettetnének meg. A jelen év végéig 30 adóhivatal már meg lesz szüntetve. Az adóhivataloknál a jelen évben már tényleg eszközlött s a jövő évben még folytatandó reductiók körülbelül fedezik az ujonnan felállitandó illetékszabási hivatalok költségeit.

—

A választási ügyek felett legfelsőbb forumban itélő bíróság, mely hét tagból, ugymint a legfőbb törvényszék s a semmitő törvényszék három-három birájából s az utóbbi elnökéből áll, szombaton Majláth országbiró elnöklete alatt első ülését tartotta a semmitőszék nagy termében. — Birákul működtek: Manojlavics, Karap, Osztrovszky, Raisz, Babos és Balázsy. Az ezen ülésben elintézett 15 felebbezés, melyeket egyes választók és helységek a központi választási bizottságok ellen beadtak, majdnem mind erdélyi választókerületekből való. A legtöbb esetben a valóban lefizetett adó kimutatása, továbbá nemesi oklevelekre hivatkozások körül forgott a kérdés. A központi választási bizottságok több határozatát megdöntötte a legfőbb hatóság.

—

A m. k. vasutaknak a német vasutak kartellszerződéséhez csatlakozása tárgyában a közlekedési miniszteriumban szombaton tanácskozás volt. A volt közlekedési miniszter által egybehivott enquête, mint tudjuk, elvben a hozzájárulás mellett nyilatkozott, de egyszersmind szükségesnek mutatkozott a teherszállitmányok szétosztása, a tariffák megállapitása stb. végett bizonyos előfeltételeket formulázni. Habár az erre vonatkozó elaboratum időközben elkészült, a miniszterválság következtében az elvkérdést ujra tárgyalás alá kellett venni. A szombati idevágó vita, mint a „P. Lloyd“ értesül, nem vezetett eredményre, s a tanácskozásokat még folytatni kell.

—

Uj-Aradon a szabadelvü párt Fröhlich Gusztávot léptette föl képviselő-jelöltül a jövő országgyülési választásokra.

—

Pártmozgalmak. Miskolczi levelezőnk április 11-éről következőket irja: „A miskolczi szabadelvü párt ma tartotta meg első közgyülését, melyben a nagy számmal jelen volt Deák-pártiak s a balközép rokon érzelmü tagjai csakugyan fusionáltak. — Nem látom szükségesnek az ezen gyülésen elmondottakat ismételni s általában az egész gyülés menetét leirni, a mennyiben az ily gyülések kisebb változatossággal mind egyformák. Az összeolvadás elég komolyan történt, hogy tartós lesz-e az, kérdés? Tény az, hogy a párt 80—100 taggal szaporodott, legnagyobb haszna pedig az, hogy a függetlenségi pártot megfosztotta azon intelligens elemektől, melyek annak eddig éltető lelkét képezték.“

Szombathelyi levelezőnk ápr. hó 9-éről következőket irja: „A fusió Vasmegyében is létre jött. A boldogult két politikai pártból keletkezett szabadelvü párt f. hó 4-én tartotta alakuló közgyülését. A szabadelvü párt nagy tábort képezett, melynek egyesülését a körmendi választókhoz intézett, s a volt Deákpárt ellen erős invectivákat tartalmazó beszéd sem birta megakadályozni. Az uj párt, mely a kormányt támogatni lész, viszont jogosan elvárhatja a kormánytól, hogy az most, midőn az éles pártviszály nem állja utját az alkotásoknak, s midőn egy nagy parlamenti párt támogatja müködésében, mindent megtegyen, a mi nemzetünk már-már veszélyeztetett érdekeinek biztositására s jelen állami önállóságunk fenntartására vezet. Nem tudjuk, hogy azokat, kik eddig az uj kabinettel szemben, főleg álláspontjának határozatlansága s a belreformok terén eddig mutatkozott iránytalansága miatt tartózkodó magatartást követtek és tartósságában nem biztak, mennyire lesz képes a kormány jövő müködésével megnyugtatni.“

A békési baloldal nem fogadta el a fusiót, s a függetlenségi párt álláspontjára helyezkedett.

A terézvárosi klubb tegnapi közgyülésén elfogadta a pártfusiót, szabadelvüvé alakult át; s nyomban elhatározta, hogy Horn Ede államtitkárt a jövő választásokra képviselőjelöltjéül tüzi ki.

A ferenczvárosi választók tegnapi fusionális gyülése nagyon kis részvét mellett szintén a szabadelvü czim fölvételére határozta el magát.

—

A képviselőház adóügyi bizottsága legközelebbi ülésében tárgyalás alá vette a vadászatiadó tjavaslatnak hozzá utasitott némely §§-ainak módositását, a tőkekamat-adó a takarékpénztári betétekre vonatkozó §§-ait, és Zsedényinek a kereseti-adó-javaslat 7-ik §-ára vonatkozó inditványa, mely szerint a 15 ezer lakosságu és törvényhatósági székhelylyel biró városok, ha vasutállomással nem birnak s viszont ha a fenti feltételekkel nem birnak is, de vasutállomásuk van, a II. categoriába soroztassanak.

A vadászati-adó 9-ik §-ára nézve Dániel Ernő szövegezése fogadtatott el, mely szerint három cseléd számára 2—2 frtjával váltható minden vadászjegy. Ily értelemben lesz a 11. §. is módositandó. Beöthy Algernonnak a vágtató agarászokra vonatkozó javaslatát a bizottság nem tartja a törvényben praecisirozhatónak. A takarékpénztári betétekre nézve Falk inditványára elfogadtatott, hogy mindazon betétek, melyek takaréküzletre jogosultak, adómentesek. Végül tárgyaltatott Zsedényi fennt emlitett inditványa, melyet a bizottság elfogadott.

A közjegyzők.

A hivatalos lap vasárnapi száma hozza a közjegyzők kinevezését. Nem lehet feladatunk e kinevezések fölött birálatot irni. Ily tömeges kinevezéseknél egy-egy hiba mindig megeshetik. De azt hisszük, hogy „nagyban és egészben“ e kinevezések jók s az országra nézve megnyugtatók, a minek főgarantiáját abban találjuk, hogy mint hallottuk, Perczel igazságügyminiszter egyetlen egy közjegyzőnek, a kit ezen állásra a törvényszékek egyike vagy másika nem ajánlott volna.

A kinevezettek legnagyobb része a birói és ügyvédi karból van véve; nagy contingenst szolgáltatott hozzá a kuria fogalmazói személyzete is, s van két országgyülési képviselő.

Ugy tudjuk, hogy azon helyek, melyek még nincsenek betöltve, többnyire országgyülési képviselőknek vannak fentartva, a kik közül ki fognak még neveztetni Dálnoky Barna, Bésán Mihály, Nemes Péter stb.

Az igazságügyminiszter köz-jegyzőkké következőket nevezte ki:

Abrudbányára: Trifán János topánfalvi albirót, Alsó-Kubinba: Divéki Ágoston ügyvédet, Aradra: Pausz János megyei főjegyzőt, Pécskára: Szentes Viktor ügyvédet, Világosra: Török Árpád ügyvédet, Aranyos-Maróthra: Rakovszky Ferencz járásbirósági albirót, Lévára: Belcsák László törvényszéki birót, Bajára: Milassevics Márton járásbirót, Almásra: Antunovics József járásbirósági albirót, Balassa-Gyarmatra: Jeszenszky Dani ügyvédet, Losonczra: Kovács Ferencz jogtanárt, Belényesre: Horváth György belényesi törvényszéki birót, Beregszászra: Bloksay István ügyvédet, Munkácsra: Pohl József ügyvédet, Beszterczére: Filts Gusztáv járásb. albirót, Beszterczebányára: Petykó Béla ügyvéd és Martiny Ede ügyvédet s megyei szolgabirót, Breznóbányára: Bittera Zsigmond megyei aljegyzőt, Békés-Gyulára: Miskolczy Barna ügyvédet, Csabára: Rök István ügyvédet, Szarvasra: Sipos Sándor ügyvédet, Borosjenőre: Tessényi Károly köz- és váltóügyvédet, Brassóba: Dr. Linz Ferencz ügyvédet, Budapest fővárosba: Budára: Rupp Zsigmond budai törvényszéki birót és Zimányi Alajos pest-vidéki törv. birót, Belvárosba: Görgei István ügyvédet és Máday Sándor képviselőt, Lipótvárosba: Steinbach István pesti tvszéki birót, Gorove Antal ügyvédet és Gaszner Béla ügyvédet, Terézvárosba, Weinmann Antal kir. táblai pótbirót, Tokaji Nagy Lajos váltó- s kereskedelmi tvszéki birót és Weiser Károly ügyvédet, Józsefvárosba: Ökrös Bálint igazságügyministeri osztálytanácsost, Ferenczvárosba: Krajner Emil ügyvédet, Csáktornyára: Ziegler Kálmán törvényszéki jegyzőt, Csik-Szeredára: Fodor Ignácz ügyvédet, Debreczenbe: Nánássy László ügyvédet és Paksy Imre ügyvédet, Székelyhidra: Lestyán Adorján ügyvédet és telekkönyvezetőt, Deézsre: Tüzes Karácsony szamosujvári járásb. albirót, Egerbe: Lipcsey Péter ügyvédet és Babics Béla köz- és váltóügyvédet s budapesti keres.- és váltótörvszéki jegyzőt, Eperjesre: Dobay Sándor törvényszéki birót, Bártfára: Zsembery Kálmán köz- és váltóügyvédet s törvényszéki aljegyzőt, Gyergyószentmiklósra: Demeter Domokos ügyvédet, Gyöngyösre: Borhy Kálmán törvényszéki birót, Györbe: Csukássy Károly pesti kir. alügyészt és Feszler János győri járásbirósági albirót, Szászvárosra: Nagy Lipót törvényszéki aljegyzőt, Hajdu-Böszörménybe: Galánfy Lajos törvényszéki birót, Hátszegre: Bernád

—

A MÁSOK PÉNZE.

REGÉNY.

Irta: **GABORIAU ÉMILE.**

Francziából forditotta: ZICHY CAMILLA.

I. Az élő fabábok.

Reggelenként, esőben, szélben, nap hevében és fagyban, befogattam a talyiga elé és kikiáltoztuk zöldségeinket a Szajna mentében, Courberoietól egész Port-Marlyig, minden faluban, minden villa és falusi lak ajtaja előtt.

Nem tudtam végét képzelni e borzasztó életmódnak, midőn egy este a rendőrfőnök megjelent ronda otthonunkban és követésre szólita fel.

Börtönbe vitt, s egyszerre vagy száz asszony közt találtam magamat, kiknek arcza, beszéde, mozdulatai, haragja vagy vigsága egyaránt megfélemlitének.

A házaló zöldségárusnő lopást követett el, és én czinkossággal vádoltatám.

Szerencsémre könnyen bebizonyithatám ártatlanságomat. Tizennégy nap multával a börtönőr ajtót nyitott előttem és kibocsájtva:

— Menjen, ön szabad! szólt hozzám.

Már most meg volt magyarázva Maxence előtt, ama kissé ironikus mosoly melyelyel Lucienne kisasszony a fiatal ember nyilatkozatát fogadá, midőn azzal dicsekedett, hogy ő is szerencsétlen volt.

Mily élet volt e szegény gyermeké, s mikép történhettek ily dolgok két lépésnyire Páristól, a civilisatió kellő közepén és oly társadalomban, mely tökéletesebbnek itéli rendszerét semhogy annak átalakitásába beleegyeznék.

A fiatal leány sietett előadásával és ekképen folytatá:

— Igaz volt, szabad valék.

De mi tévő legyek szabadságommal? Ezt kérdém magamtól, a mint végig kódorogtam Páris zsufolt utczáin; mert Párisba vittek börtönbe.

Nemsokára félni kezdtem a lármától, a nagy sürgés-forgástól, s végre a csendőröktől is, kik gyanakodva néztek utánam, ha mellettök elhaladtam elrongyollott ruháimban és ronda főkötőmmel.

Siettem ki a városból, az országutra.

Egy gépies ösztön Kuenil felé vezetett ismét. Azt hivém, hogy nem leszek annyira elhagyattatva és biztosabban fogom érzeni magam ezen megszokott környezetben, hol mindenki ismert, mert százszor látott, a talyigát vontatva, vagy megállva véle saját háza ajtaja előtt.

Azonfelül még azt is reméltem, hogy tán menhelyet találandok ama pinczében, melyben a zöldségárusnéval laktam.

Ezen reményem meghiusult. Rögtön letartóztatásunk után a pincze birtokosa szemétre dobatá annak egész tartalmát és a lyukat valami utálatos kolduszerü egyéniségnek adta bérbe, ki megjelenésemkor azonnal megkinált jóindulatával, s vigyorogva kérdé, nem akarnék-e gazdasszonya lenni? Megrémülve rohantam el.

Valóban, helyzetem még iszonyubb volt, mint az nap, a midőn jóltevőnőm házától kikergetének. De a nyolcz hónap mit a házaló vén banyával töltöttem, ismét hozzászoktatott a nyomor kinjaihoz és erélyemet megedzé.

Ruhám egyik ránczából kifejtém a belé varrt husz frankost, melyet még mindig birtam és miután éhes valék, beléptem olyan bormérés-féle korcsmába, hol hajdan néha enni szoktam.

E korcsmáros becsületes ember volt. Midőn megmagyarázám neki helyzetemet, felajánlá házát, hol addig maradhatok, mig jobbat nem találok.

Miután vasárnap és 1 étfőn a vendégek száma mindig megkétszeresedett, ezen napok alatt rendesen segédszolgálót kelle fogadnia. Megkinált e szolgálói állással, cserébe naponként egy étkezést és lakást biztositva.

Hozzá tevé, hogy a hét többi napjait egy közel fekvő illatszergyárban érvényesithetném, miután a gyár felügyelője állandó vendége és annak szólni fog felőlem.

Elfogadám az ajánlatot.

Akkor szombat volt. Rögtön másnap belekezdtem abba a keserves munkába, mely a korcsmaszolgálónak része, már előre elkészülve minden brutalitásra s mi rosszabb, a részegesek nemtelen nyájaskodására és bókjaira.

A gyárfelügyelővel is beszéltem, és keddtől fogva a gyárban alkalmaztatám s vagy tizenöt más munkásnővel árujegyeket csirizelék és szappanokat és rizsport göngyöliték papirba.

Látszólag ez épen nem nehéz munka, s csakugyan nem is az, ha hozzá szokott az ember. De hozzá kell szokni.

A ki folyvást a legerősebb illatok közt él, eleinte az iszonyu fejfájásokon megy keresztül, s esténként lázasan, betegen és oly szédülésekkel tértem haza, hogy sem enni sem alunni nem tudtam többé.

Ez azonban nem volt a legrosszabb.

A többi munkásnő, társnőim jóformán valamennyien feslett életü nők valának és oly cynismust fitogtatának, mely jóval meghaladá a részegesekét, kiket hétfőn fel kelle szolgálnom. Elég vigyázatlan valék vélök megéreztetni a legyőzhetetlen undort, melyet társalgásuk, fajtalan dalaik és életük bennem gerjesztett.

Ezen naptól fogva guny tárgyává váltam; azt álliták, hogy bogaraim vannak, hogy fel kell engem bátoritani és kinzásomul versenyezni kezdének a legundokabb fajtalanságok elbeszélésében. Azóta több más műhelyt is láttam, csaknem valamennyiben épen ugy-jártam.

Mindazáltal helyben maradtam.

Naponta negyven garast kerestem, lakásom és étkezésem ingyen volt, és vasárnapi s hétfői borravalóim gyakran öt frankra is rugtak; alig három hónap alatt tisztességesen ruházkodhatám, megkezdhetém ujból fehérnemüm felszerelését, és határtalan büszkeséggel néztem a fiókom sarkában gyarapodó kis összeget.

Már-már révben éreztem magam, midőn egyszerre a gyár szünetelni kezde s bezáródott.

A gyáros megbukott.

Másrészt a korcsmáros üzlete annyira növekvőben volt, hogy egy pinczér nélkülözhetetlenné vált, és szép szerivel felszólitott keressek szerencsét máshol.

Kerestem.

Egy öreg asszony, ki szomszédunk volt, jó helyet emlitett Bougivalon, valami tisztességes polgároknál, hol állitása szerint igen jól érezném magamat. Legyőzve ellenszenvemet, elmentem oda és felfogadtatám.

Havonként harmincz franknyi bért igértek.

Az alkalmazás csakugyan türhető lehetett volna. A család csak három tagból állt, az ur, neje es egy huszonötéves fiu. Reggelenként apa és fiu a nyolcz órai vonattal Párisba mentek, hol hivatalnokok valának és csak esteli hat órakor tértek vissza, ebédre. Egész nap egyedül maradtam tehát az asszonynyal.

Szerencsétlenségemre kellemetlen természetü nő volt, zsémbes, megfontoltan gonosz és kemény jellemü.

Minthogy mindeddig önmaga szolgálta ki magát s én voltam legelső cselédje, telhetetlen parancsvágy emészté lelkét és csak folytonos zsarnokoskodás, követelmények és megvetése által vélte kimutathatni óriási felsőbbségét.

Azonfelül feltünő gyanakodó volt s mindig azt hivé, hogy meglopom, s alig volt hét, hol valami ürügyet ki nem gondolt, melynek következtében málhámat átkutathatá, meggyőződvén róla, nem rejtegetem-e benne nehány asztalkendőjét, vagy hat ezüst teritékének egy-egy részletét.

Naivságomban elárulám előtte, hogy hajdan mosónő valék és ő visszaélt ezen ügyességemmel. Az egész ház minden fehérruháját mosnom és vasalnom kellett és folyvást még avval is kinzott, hogy a szappan és faszén fogyasztásáért megdorgált.

S még sem éreztem magam különösen roszul e háznál.

A tető alatt kis szobácskám volt, mit elragadónak találtam és örömemet lelém annak feldiszitésében. Minthogy már korán visszavonulhaték oda, rendkivül kedves estéket tölték olvasva és varrogatva..

De a sors ismét ellenem volt.

Megtetszettem a ház fiának és ő elhatározá, hogy kedvesévé kell lennem. Bár még tizenhat éves sem valék, szomorubb élet-tapasztalatokon mentem volt keresztül, semhogy azonnal ki ne találtam volna szándokát, és a leghidegebb tartózkodással feleltem nyájas előzékenységeire, melyekkel lekenyerezni igyekvék. De nem tágitott, s végre üldözési oly alakot öltének, hogy szükségesnek látám urnőmnél panaszt emelni ellene.

Gunyoros mosolylyal meghallgatott és midőn elhallgaték, egyszerüen azt felelte:

— Nagyon válogatós! kedvesem!

Csaknem hanyatt vágtam magam e szavak hallatára, melyekből megértém, hogy ez az asszony kényelmesnek s tán takarékosnak is találta volna, ha én az ő cselédje, itt házában fia kedvesévé válnék.

Pedig becsületéről hires volt e nő, és örökké elveinek kérlelhetlen szigoráról beszélt.

Üldözőm megtudta-é anyja feleletét? Azt kell hinnem, hogy igen, mert azon naptól fogva merészebb lőn. Nem gondolt többé semmivel és végre be kelle ismernem, hogy kis szobámban nem valék többé biztonságban. Éjjel ajtómon kopogtatott s midőn egyszer egy lökéssel kiemelé azt sarkából, teljes erőmből kiabálnom kelle, hogy megszabadulhassak tőle.

A fiatal leány változatlan hidegvérüsége most először hazudtolá meg magát.

Hangja reszketett a sérelem emlékénél, arcza lángolt, szemei szikráztak.

Egy perczig szünet állt be.

— Másnap folytatá, elhagyám e végzetes házat, de hiába kerestem alkalmazást Bougivalban.

Sejtve, hogy kárukra válnék az igazság ha kitudódnék, volt gazdáim elejét vevék a dolognak és árulkodtak reám, bevádoltak fűnek-fának.

Felhasználva bezáratásom történetét, mit elbeszéltem volt nekik, azt felelék azon embereknek, kik tudakozódni mentek felőlem, hogy bukott teremtés vagyok, ki már többször elitéltetett lopás miatt.

Nem birkózhatám meg velök.

Elhatárzám, hogy Párisban keresek alkalmazást.

Felázadtam az emberek aljassága ellen, száz meg száz boszutervet forraltam, de nem féltem semmitől.

Nagy málhám volt, jó holmival megtömve és azonfelül, száz frank megtakaritott pénzem....

Ily gazdag soha sem voltam!

Egy szolgáló tanácsára és utasitására Párisba érkezésem után, rögtön egy cseléd-közvetitő intézetben jelentkezém.

Tárt karokkal fogadtatám ott egy vén asszony által, ki hosszasan kikérdezett és szemügyre vőn, s végre kitünő alkalmazást igért; addig azonban, mig ottan beállhatnék, azt tanácslá, hogy nála lakjam és étkezzem.

Háza tulajdonképen nem is volt egyéb szállodánál, s vagy hatvan helynélküli cseléd volt együtt ottan, kiket hatalmas nagy hálótermekben helyezett el.

Az étkezés ára, látszólagosan szerény volt; minthogy azonban, sem bor, sem gyümölcs sem száz más dolog nem volt beleértve ezen árba, tényleg utoljára is többet költött ott az ember, mint valami jobb féle szállodában.

Pálinkát, kávét, sőrt is mért kosztosainak és az esték végtelen csevegésekben teltek el, miután kiki jobban dicsekedett az elkövetett csinyekkel, melyeknek áldozata mindig az uraság volt és az öregek utasitást adának a fiatalabbaknak a kijátszás müvészetében, elősorolva, miként kell ügyesen kizsákmányolni a gazdákat, a vásárlásoknál bő haszont csinálni és az üzletemberekkel egyezkedni....

Az idő mult s az igért pompás elhelyezés még mindig nem találkozott. Reggelenként az öreg asszony kezembe tett egy csomó lakczimet, én elmentem az illetőkhez, de azok rendesen avval kezdék, hogy oly sajátságos kérdéseket intézének hozzám, hogy én harag és szégyenpirtól égve szöktem el szinök elől, s hogy végre gyanakodni kezdék.

Egy öreg szakácsné, kitől tanácsot kértem, végkép felvilágosita.

Megértém végre e keritőné gyalázatos mesterségét és jövedelmének nyomorult forrását.

(Folytatása követk.)

Miklós ügyvédet, Hódmezővásárhelyre: Szilágyi Gyula ügyvédet; Szentesre: Hoffer Antal szegedi kir. pénzügyészségi ügyészt, Homonnára: Dercsényi Kálmán köz- és váltóügyvédet, Husztra: Mandics Endre köz- és váltó ügyv., Ipolyságra: ifj. Schiller A. ügyvédet, Jászberénybe: Warga László igazságügyminiszteri fogalmazót, Kalocsára: Pácz Flóris ügyvédet és törvényszéki jegyzőt, Kis-Kőrösre: Bolyó Kálmán köz- és váltóügyvédet, Kaposvárra: Schäffer Alajes köz- és váltóügyvédet, Marczaliba: Névy József igazságügyminiszteri fogalmazót, Szigetvárra: Nagy Ernő köz- és váltóügyvédet, Karczagra: Csanády Béla köz- és váltóügyvédet, Püspök-Ladányba: Vedel Károly ügyvédet, Kassár: Smrecsányi László országgyülési képviselőt és doctor Offenheimer Gyula ügyvédet, Szántóra: ifjabb Mezey Mihály törvényszéki jegyzőt, Kecskemétre: Dömötör Sándor köz- és váltóügyvédet s törvényszéki telekkönyvvezetőt, és Gáspár Lajos köz- és váltóügyvédet, Czeglédre: Matolcsy Károly czeglédi járásbirót, Félegyházára: Reviczky Zsigmond köz- és váltóügyvédet, Nagy-Kőrösre: id. Magyar Pál köz- és váltóügyvédet, Kézdi-Vásárhelyre: Dénes Lajos ügyvédet; Kolozsvárra: Schilling Rezső ügyvédet, Bánffy-Hunyadra: Müller Dániel ügyvédet s törvényszéki telekkönyvvezetőt, Komáromba: Dr. Nagy Vilmos köz- és váltóügyvédet, Komárom-városi főjegyzőt, Tatára: Kisfaludy Sánd. tatai járásbirósági albirót, Liptó-Szt-Miklósra: Matuska János köz- és váltóügyvédet, Lőcsére: Prihradny Oszkár igazságügy-miniszteri fogalmazót, Kézsmárkra: Dr. Herczog Árpád törvényszéki birót, Göllnitzbányára: Fehér Ede lőcsei királyi alügyészt, Magyar-Óvárra: Cselley János ügyvédet, Nezsiderre: Báró Clauer Lajos ügyvédet, Makóra: Szilvássy István törvényszéki birót, Maros-Vásárhelyre Tompa Gyula ügyvédet, Szász-Régenbe: Vitályos Sámuel ügyvédet, Mármaros-Szigetre: Szilágyi János mármarosszigeti kir. ügyészt, Medgyesre: Maager József ügyvédet és semmitőszéki fogalmazót, Mező-Kövesdre: Goits Lázár ügyvédet, Nagy-Bányára: Stoll Gábor köz- és váltóügyvédet s pesti kir. táblai segédfogalmazót, Nagy-Becskerekre: Hadfy Döme ügyvédet, Modosra: Keresztes Gyula köz- és váltóügyvédet, Török-Becsér: Istvánffy István köz- és váltóügyvédet, Nagy Enyedre: Folyovics Sándor belügyminiszteri fogalmazót, Nagy-Kanizsára: Plihál Ferencz törvényszéki birót, Keszthelyre: Villecz Ernő legfőbb itélőszéki segédfogalmazót, Nagy-Károlyba: Keresztszegi Lajos budai törvényszéki birót és Zanathy Mihály megyei aljegyzőt, Nagy-Kikindára: Ströbl Ferencz nagy-kikindai kir. ügyészt, Billétre: Simoncsics Géza billéti járásbirót, Nagy-Szt.-Miklósra: Dr. Kormos Béla belügyminiszteri titkárt, Zsombolyára: Gesztesy János köz- és váltóügyvédet, Nagy-Szebenbe: Gunhardt Frigyes volt közjegyzőt és Schelker Károly ügyvédet, Nagy-Szombatba: Thinagl János köz- és váltóügyvédet és árvaszéki ülnököt, Galanthára: Petrovich Gyula megyei főjegyzőt, Nagy-Szőllősre: Nagy Gyula ügyvédet s törvényszéki jegyzőt, Nagy-Váradra: Pallay János megyei főügyészt és Csanády Kálmán ügyvédet, Nagy-Szalontára: Zilahy Lajos ügyvédet, Nyiregyházára: Somogyi Gyula nyiregyházai királyi alügyészt, Kis-Várdára: Sántha István ügyvédet, Nyitrára: Pongrácz Kálmán ügyvédet, Ersek-Ujvárra: Tóth Lajos, törvényszéki birót, Vág-Ujhelyre: Kochanovszky Pál ügyvédet, Oraviczabányára: Maniu Aurél ügyvédet, Pápára: Zarka Dénes ügyvédet, Gödöllőre: Jánosy Pál köz- és váltóügyvédet, Váczra: dr. Freisinger Lajos legfőbb itélőszéki segédfogalmazót, Monorra: Halász Orbán köz- és váltóügyvédet, Pécsre: Bánfay Simon megyei főügyészt és Bubreg Mihály városi volt polgármestert, Mohácsra: Kerese Imre köz- és váltóügyvédet, Dárdára: Szilágyi Ferencz segédszolgabirót, Pozsonyba: Imrédy Lipót ügyvédet és Schauer István pozsonyi tövényszéki birót, Bazinba: Majercsák Márton köz- es váltóügyvédet, Malaczkára: Gyurácskay Lajos köz- é váltóügyvédet, Somorjára: ifjabb Bartal György köz- és váltóügyvédet, Rima-Szombatba: Beliczky Viktor ügyvédet, Rozsnyóra: Dr. Markó Sándor köz- és váltóügyvédet, Nagy-Rőczére: Ferdinándy János ügyvédet, S.-A.-Ujhelyre: Vályi István ügyvédet, Tokajba: Füzessséry Miklós köz- és váltóügyvédet, Segesvárra: Horsia Ágost ügyvédet s legfőbb itélőszéki segédfogalmazót, Kőhalomra: Gross Károly ügyvédet, Selmeczbányára: Valkovics Károly törvényszéki birót, Körmöczbányára: Eisert Géza köz- és váltóügyvédet s járásbirósági aljegyzőt, Sepsi-Sz.-Györgyre: Benedek János ügyvédet, Sopronba: Geiszler József soproni járásbirót és Pottyondy Ágoston köz- és váltóügyvédet, Kis-Martonba: Kaprinay Endre pesti fenyitő járásbirós. albirót, Sághra: Pesty Gyula köz- és váltóügyvédet, Csornára: Baditz Lajos ügyvédet, Szabadkára: Antunovics Mátyás almási jbirót és Leovics Simon köz- és váltóügyvédet, Zentára: Zsarkó Antal aradi törvényszéki birót, Szamosujvárra: Duha Gerő ugyvédet, Szatmár-Némethibe: Domahidy Sándor szathmári pénzügyészségi ügyészt, Szegedre: Okruczky Aurél ügyvédet, Csongrádra: Helfy Albert köz- és váltóügyvédet, Szegszárdra: Nagy János szegszárdi törvényszéki birót, Bonyhádra: Mutnyánszky Alajos köz- és váltóügyvédet, Tamásiba: Madarász János köz- és váltóügyvédet, Paksra: Hagymássy Károly köz- és váltóügyvédet, Szeniczre: Buzinkay Béla Szakolcza város polgármesterét, Szakolczára: Kuba János köz- és váltóügyvédet; Szent-Gotthárdra: Desits Gyula ügyvédet, Mura-Szombatba: Babos Péter ügyvédet, Székely-Udvarhelyre: Gerich Adolf ügyvédet s Udvarhelyszék tiszti ügyészét, Székes-Fehérvárra: Dr. Grubiczy László igazságügyminiszteri titkárt, Adonyba: Nyiry Aladár ügyvédet, Moórra: Gánóczy Flórian köz- és váltóügyvédet, s pestmegyei árvaszéki ülnököt, Szilágy-Somlyóra: Szénássy Miklós köz- és váltóügyvédet, Szolnokra: Okolicsányi István köz- és váltóügyvédet, Mező-Turra: Miskolczy Péter ügyvédet, Szombathelyre: Gaár Frigyes albirót; Felső-Eőrre: Dezse Gyula ügyvédet, Kőszegre: Markovics József ügyvédet, Sárvárra: Nagy Péter törvényszéki jegyzőt, Körmendre: Tegyei Lajos ügyvédet, Temesvárra: Pausich Mátyás törvényszéki birót és Missits János köz- és váltóügyvédet, Vingára: Szatmáry Lajos törvényszéki alügyészt, Lippára: Krecsmáry Béla albirót, Tordára: Érssek Elek ügyvédet, Tornára: Perjessy János köz- és váltóügyvédet, Turócz-Szt-Mártonba: Galanda Samu ügyvédet s turóczmegyei pénztárnokot, Ó-Becsére: Parcsetics Felix köz- és váltóügyvédet, Veszprémbe: Kenessey Mór ügyvédet, Zala-Egerszegre: Hideg József ügyvédet, Sümegre: Szücs Pál ügyvédet, Zilahra: Balogh Károly köz- és váltóügyvédet s zilahi törvényszéki jegyzőt, Zomborba: Dr. Alföldi Gedeon megyei alügyészt, Apatinba: Bodnár Imre bajai törvényszéki birót, Hódságra: Mihálkovich Tivadar köz- és váltóügyvédet, Kulára: Kovátsfy Ágoston törvényszéki birót, Zsolnára: Dr. Ring Mór köz- és váltóügyvédet, Fehértemplomba: Niamessny Mihály köz- és váltóügyvédet, Pancsovára: Novakovics Emil ügyvédet, Titelre: Firigyházky János törvényszéki birót nevezte ki.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése április 12-én.

Elnök: Ghyczy Kálmán. Jegyzők: Mihályi Péter, Wächter Frigyes, Huszár Imre. A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Perczel Béla Trefort Ágoston.

Elnök: megnyitván az ülést d. e. 10 órakor, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után bemutatja Kemény G. b. Gyulafehérvárott ujolag megválasztott országgyülési képviselő választási jegyz könyvét. Az állandó igazoló bizottsághoz utasittatott. Tormásy Károly és Szederkényi Nándor kérvényeket nyujtanak be. Nikolics Sándor kérdi a közlekedési minisztertől: Való-e az, hogy az osztrák északi és nyugoti, valamint a bajor vasutak közt oly egyezmény jött létre, mely az oroszországi átmeneti áruk és termények vitelbérét tetemesen alábbszállitja, s ha való, szándékozik-e a közlekedési miniszter oly intézkedéseket tenni, melyek Magyarország veszélyeztetett érdekeit megóvják? Ki fog adatni a közlekedési miniszternek. Szögyényi László a kérvényi bizottság jelentését mutatja be. Perczel Béla igazságügyminiszter az elsőfolyamodásu biróságok ujabb szervezéséről szóló törvényjavasla ot teszi le a ház asztalára. A jogügyi bizottsághoz utasittatott. Az 1874. 35. t. cz. 215. § ának módositásáról, vagyis a közjegyzői intézmény megnosszabbitásáról, valamint a bor- és husfogyasztási adó ól szóló törvényjavaslatok végleg elfogadtatván, tárgyalás és elfogadás végett a főrendiházhoz átküldetni határoztatott.

Folytatólagos tárgyalás alá vétetett a kereseti adóról szóló törvényjavaslat 12. §-a, mely a II-od osztályu keresetadó megszabásáról intézkedik. E szakasz Széll Kálmán pénzügyminiszter inditványa folytán a mult ülésben a 2-ik szakaszra nézve elfogadott stylaris módositványnyal össz hangzásba hozatván, s e mellett Wahrmann inditványára a szakaszban történt egyszerü hivatkozás helyett a 68. XXII. t. czikkre, mely az adómentességet szabályozza, miután egyéb törvényekben is foglaltatik adómentesség, határozottan kimondatik, hogy az eddig fennálló adómentesség e törvény által csak annyiban érintetik, hogy az illető annyi adó után fizeti a kereseti adót, a mennyit fizetne az adómentesség nem léte tekintetében. Lázár Ádám azon ismételve beadott inditványa, hogy a család nőtagjai a kereset adó felét fizessék — elvettetett.

A 13-ik §-nál, mely a másod osztály szerint fizetett kereseti adó mennyiségét határozza meg, elfogadtatik a pénzügyminiszter azon inditványa, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek igazgatói, ugy azok igazgató tanácsának tagjai a jelenléti jegyekért járó összegekre nézve, ugyszintén az ily vállalatok és egyletek ügynökei, ügynöki dijaikra nézve vallomást nem adnak, hanem ezen összegeket az illető vállalatok kötelesek bevallani.

A 14. §-nál, mely a ház közösségéhez tartozó családtagok kereseti adóját 56 krban állapitja meg, Irányi Dániel inditványozza, hogy a kereseti adó kivetésénél ne csak az üzleti foglalkozás természetéből, hanem egyszer mind a nős állapotból folyó nagyobb lakás is tekintetbe vétessék. Széll Kálmán pénzügyminiszter elismeri a módositvány alapjául szolgáló indok fontosságát, de azt hiszi, hogy ezen indok kellően figyelembe vétetett már, a menynyiben a törvényjavaslat azt rendeli, hogy minden kiskoru gyermekért a lakbér 10%-a levonandó. Ha ezen határvonalon tul menne a ház, azon eset állna elő, hogy a nem gyermekes családos ember előnybe jutna a gyermekekkel megáldott családdal szemben. Csanády Sándor Irányi módositványát pártolja. Deáky Lajos a levágott marhák után fizetendő adótételeket kivánja leszállittatni. A ház a szakaszt az eredeti szövegben fogadja el.

A 15—19. §§-ok változatlanul elfogadtatnak. A 20. §-nál, mely a lakbért veszi fel a kivetendő adó alapjául, Móricz Pál azon lehető visszaélés kikerülése czéljából, hogy valaki neje számára nagyobb lakást vesz, saját üzleti helyisége pedig kicsiny levén, csak ezután fizetné az adót, ugy kivánja a szakaszt szövegeztetni, hogy az adó azon lakás után számittatik ki, melyet az illető saját maga, neje, vagy családja részére tart. A pénzügyminiszter hozzájárul az inditványhoz, mely elfogadtatik.

A 21—26. §§-ok változatlanul elfogadtattak. A 27. §-nál, mely azon államhivatalnokokat nevezi meg, kik ezen adófizetés alól adómentesek, Lázár Ádám a községi és közjegyzők mentesitését is kimondatni kivánja. A ház mellőzte Lázár inditványát s a §-t változatlanul fogadta el. Ezután a 28—42. §§-ok változatlanul elfogadtattak.

Ezzel a törvényjavaslat általánosságban ugy, mint részleteiben elfogadtatván, tudósitásunk befejezésekor tárgyalás alá vétetett a bányaadóról szóló törvényjavaslat. Az ülés további folyamát reggeli lapunkban fogjuk közölni.

Ujdonságok.

Budapest, április 12.

A trieszti Miksa-szobor összes koszorúkéit mindjárt a leleplezés után Bécsbe küldték, a szerencsétlen véget ért császárnak koporsójára, mely az Augusztinusok templománák sirboltjában van elhelyezve.

Dr. Kepes, ugy látszik, végleg Bécsben települ meg. Hazatérte óta a bécsi kórházban tanulmányokat tett, s most átvette a gyönyörü Kirlinger-völgyben fekvő savógyógymód-intézetet.

Napoleon Lajos herczeg a nyáron utazásra készül. Először Olaszországba megy s junius 24-kén a solferinói csatatért látogatja meg; onnét Görögországba utazik az ókor emlékeinek tanulmányozására. Incognitóját egész utjában megőrzendi.

Halálozás. Przemiszlei Lengyel Károly, nagy-enyedi kir. járásbiró és Alsó-Fehérmegye bizottsági tagja életének 32., boldog házassága 5-dik évében, Nagy-Enyeden, április 5-kén reggeli 7 órakor, hosszas szenvedés után, tüdőgümőkórban elhunyt. Béke reá!

Nincs többé tengeri betegség! Az emberi leleményesség mindinkább hatalma alá hajtja a legbőszebb elemet, s mindinkább megfékezi a rakonczátlan hullámokat. Most már hölgyek is bátran tengerre szállhatnak még férjeik — sőt barátaik kiséretében is. Az illusio nem forog többé veszélyben. Bessemer franczia tudós oly hajószerkezetet fedezett föl, mely a hajó ingását, illetőleg annak kellemetlen következéseit teljesen megszünteti. E rendszer szerint a tulajdonképeni hajó egy külső hajó-burkolatban függ, s ingását még a legnagyobb viharban is alig érezhetni. Dower és Calais között már ily szerkezetü hajó közlekedik, s minthogy minden tekintetben czélszerünek bizonyult, valószinü, hogy a philadelphiai kiállitásra már ily hajókon fogják az európai látogatókat szállitani. Ez esetben bizonyára jelentékenyen fog szaporodni az utazók száma, mert a legtöbb ember nem annyira veszélyeitől, mint kellemetlenségeitől irtózik a tengeri utazásnak.

A szerelem sötét — kut. Megjárta Nagyváradon egy szerelmes szolgalegény. Belebolondult egy szolgálóba, ki neki késő éji órákban a palánkon belül adott találkát. A szerelmes legény megmászta a palánkot, de nem ismervén még jól a helyi és térviszonyokat az udvarban, a helyett, hogy a földre ugrott volna a magas keritésről, egyenesen a kávás kutba vetette magát. A nagy kiabálásra aztán a találkáról kissé megkésett szolgáló és a házbeliek is előkerültek — s megmentették a szerelem sötét vermébe esett legényt.

Czimbalom a nemzeti szinházban. Ma este czimbalom-hangverseny lesz a nemzeti szinházban felvonások közt. Pintér Pál és György testvérek fognak több darabot játszani a Schunda udvari hangszer-készitő és szinházi szállitó által tökélesbitett és pedállal ellátott czimbalmokon. Két hangszeren fognak egyszerre játszani.

Az időjárás igen kellemes. Egyszerre becseppentünk a tavasz verőfényes melegébe a nélkül, hogy a határ elvesztette volna egyhangu kopárságát. Legjobban örülnek ez ideig a kalaposok, mert a boltemyők elkezdték már gyilkos munkáikat. mulató és sétahelyek természetesen telvék mindenütt; nagy sürgés-forgás van a „zöldben“. A fák osztják rügyeiket s ugy látszik, két három hét alatt megboszulják a hideg márcziust.

Katona dolog. A Károly-laktanyában szombaton egy katonát valami vétség miatt kurta vasra kellett volna veretni. Ez azonban annyira szivére vette a dolgott, hogy leugrott a 2-ik emeletről; oly szerencsétlenül esett, hogy lábát törte; kórházba vitték ápolás végett, hogy kigyógyulván, megbüntethessék.

Ismét két öngyilkosság G. miniszteri hivatalnok tegnap déletőtt nejének szüleinél (vizi-város, iskola-utcza 647. sz.) nejét meglőni akarta, azonban annak csak karcsontját találta s zuzta össze. Erre önmagára sütötte a pisztolyt s rögtön halva maradt. Zilált anyagi viszonyok miatt tette ezen lépést. — Tegnap este 8 órakor a nyár-utczai vasfürdőben egy fiatal ember fürdött. Nem sokára lövés hallatszott a fürdőszobából, és a besiető személyzet a fiatal embert szétzuzott fővel, kezében egy görcsösen szoritott pisztolylyal élettelenül fekve találta a pamlagon. A hulla félig meztelen volt. Neve Jáger Tóbiás, 30 éves nőtlen ügyvédsegéd, ki könnyelmü, kártyás és korhely egyénnek ismertetett. Házi asszonyának 400 frttal tartozott és azonfelül fünek-fának adósa volt. Egy izben már tett öngyilkossági kisérletet, de házi asszonya megakadályozta.

Veszett eb. Egy Buda-kültelki veszett eb megmart más hat kutyát, miért is mind lelövették és elásattak.

Egy vidéken sincs most annyi szinész, mint Háromszéken. A „Nemere“ irja, hogy Sepsi-Szentgyörgyön Szathmári Károly, Kovásznán Mezey János, Kézdi-Vásárhelyt Csóka társulata müködik; Baróthon és Hidvégen egész mostanáig a Jakab társulata tartott előadásokat. Az a legdicséretreméltóbb, hogy a szinészek mindenütt pártfogásban részesülnek.

Esküvő Plesch Lajos budapesti gyáros tegnap vezette oltárhoz Seligmann Honóra kisasszonyt. Násznagy Jókai Mór volt; az esketés az izr. cultus-templomban történt.

Kossuth Lajos legujabb levele. Van Szegeden egy ipar- és nemzetgazdászati egyesület, mely nem rég egy 12 pontból álló programmot adott ki; ennek egy-két pontja nemzetgazdászati jellegü s a valutáról szól, az egészből azonban az tünik ki, hogy az egyesület inkább bizonyos politikai czélokat tüzött ki magának. Ez egyesület e napokban gyülést akar tartani s arra több szakférfit is meghivott; többek közt Kossuthoz is fordultak, megküldvén neki a programmot s felkérvén őt, nyilvánitaná a felett véleményét. E felszólitásra a napokban Kossuthtól levél érkezett az egyesület elnökéhez. Kossuth a nemzetgazdászati mozgalom felett örömét nyilvánitja; a mi azonban az egyesület politikai tendentiáit illeti, szigoruan s ismert erélyével szól azok ellen s egyenesen roszalását mondja ki. Magyarországon — ugy mond — hála isten, nincs osztályharcz; a nemzetgazdászat s egyéb ily csillogó álarcz alatt pártokat alakitani s a népet lassan politikai czélokra kizsákmányolni, bün. Az egész levélből látszik, hogy Kossuth mint egy örömmel ragadta meg az alkalmat, a népet ily üzelmektől megóvni s azt felvilágositani.

Helyi hirek.

Azon városi hivatalnokok és szolgák, kik végkielégittetésük iránt a várossal perben álltak s kik a semmitőszék itéletét e napokban kapták meg, melyben csak a tőke van nekik megitélve, a kamatok iránt a város ellen uj pert kezdenek. Egy része azonban megelégelve a perlekedést, s örülve, hogy végre pénzhez jutnak, megitélt összegeiket fel fogják venni

A budai közuti vaspálya-társaság az épitészeti bizottsághoz az iránt folyamodott, engedtetnék meg neki, hogy közuti sineit egészen a lánczhidig meghosszabbitva rakhassa le. Az ép. bizottság, miután a sineknek tulajdonkép csakis az Andaházy-féle házig volna szabad terjedniök, a folyamodványt elvetette. — A mi a rózsa-utczában épitendő csatornát illeti, az épitészeti bizottság kimondta, hogy e csatorna minél elébb ki fog épittetni.

A Szent-István-Társulat folyó hó 15-kén, csütörtökön délutáni 4 órakor választmányi gyülést tart.

Táviratok.

Zára, április 12. (Ered. távir.) A felség tegnap reggel a katonai épületeket látogatta meg, tiz órától kihallgatásokat adott; 1-kor megjelent a népünnepen, hol a vidék lakosai nemzeti ruháikban kólót tánczoltak tömegekben. A felség kettőkor a „Fantasy“ fedélzetén a canal di mezzo tengerágba indult. A közönség „Adria Lloyd“ gőzösön követte. Este gyönyörü kivilágitás, tüzjáték. A felség gyalog bejárta a közkertet, utczákat, megjelent szinházban az „Alarczos bál“ előadásán. Mindenütt örömriadal. Ma helyőrségi szemle volt, s a gyárakat látogatta meg a fejedelem.

Zára, ápr. 10. éjjel. Az esős idő nem ártott a nagyszerü kivilágitásnak. A tereken és utczékon számos transparent volt felállitva, melyek ő felsége jelvényei, nevének kezdőbetüi és feliratokkal voltak ellátva, 8 órakor ő felsége a nagy néptömeg zajos örömriadásától kisérve a kivülről bengáli fénynyel kivilágitott és pompásan diszitett theatro nuovo-ba ment. Midőn a felség megjelent páholyában, a zenekar rákezdte a néphymnust és a jelen volt diszes közönség lelkesült eviválkba és zsiviókba tört ki. Ő felsége láthatólag kellemesen meg volt lepetve, köszönt és méltóztatott az egész zenészeti előadáson jelen lenni, mely a községtanács által rendeztetett és előkelő hölgyek és férfiak által jelesen előadatott. A diszelőadás végeztével ő felsége fáklyások által kisérve a bengáli fénynyel kivilágitott utczákon át visszatért a palotába, miközben a tömeges közönség ismét lelkesült kiáltásokkal üdvözölte. A szinházi látogatás a mai nap fénypontját képezte.

Zára, április 12. Tegnap reggeli 6 órakor ő felsége egész csendben misét hallgatott, melyet az érsek olvasott; azután fölkereste sz. Simon csontjait, és az összes katonai helyiségeket; mire 160 személyt kihallgatáson fogadtak. Délután ő felsége jelen volt a népünnepélyen és mindenütt viharos lelkesültséggel fogadtatott. Azután következett a vizi séta a canal di mezzon, kisérve „Adria Lloyd“ gőzös által, melyen 700 hivatalos vendég volt. Az ebéd után, melyre 60 személy volt hivatalos, ő felsége megszemlélte az ismételt nagyon sikerült kivilágitást, azután a szinházba ment. Az egész lakosság lelkesedve érezte az uralkodó legkegyelmesebb leereszkedését.

Athén, ápr. 10. A Laurion társasággal kötött uj szerződés egyhangu elfogadása után, a kormányelnök a király leiratát olvasta fel, melyben kimondatik az ülésszak bezárása.

Stockholm, ápr. 10. Az országgyülés mindkét kamarája elfogadta Wallenberg inditványát az államtanács ujjászervezését és a tanácselnökség felállitását illetőleg. Az inditvány elfogadása alkotmánymódositást von maga után és ezért a közelebbi országgyülés elé fog terjetztetni végleges jóváhagyás végett.

Berlin, ápr. 10 Az ujonan kinevezett német követ, Brandt, márcz. 13-án Pekingbe érkezett. — Holleben követségi titkár, ki Eisendecher min. küldött megérkezéseig a japáni német követség belső ügyeinek vezetésével bizatott meg, april 7-én Yeddóba érkezett.

Páris, ápr. 10. (Este). A „Post“ lármás czikke alkalmából igy ir a „Moniteur“: Francziaországban nincs hadi párt. A kamara, a kormány, a hirlapok és a közönség egyetértenek abban, hogy a béke szükséges, és hogy minden olyas elkerülendő, mi másoknak eszközt adhatna a béke megzavarására. A többi lapok is ily értelemben irnak.

Páris, ápril 11. A „Siécle“ irja: A berlini „Post“ regényszerü czikke azt bizonyitja, hogy a németországi fők nagyon zavartak. Nem tudjuk, hogy e zavartságot a velenczei uralkodó-találkozás idézte-e elő, vagy azon izgatottság, melyet a belga eset az európai sajtóban létrehozott. Valóban nem ismerik Berlinben Francziaórszágot, ha neki háborus szándékokat tulajdonitanak.

Berlin, április 11. Hallomás szerint a trónörökös akkorra, mikor az orosz czár Berlinbe megy, már vissza érkezend olaszországi utjából. A császár fürdőlátogatásait illetőleg, ugy mondják, hogy a tavalyi programm ismét elő fog vétetni. Emset és Wiesbadent emlegetik.

Wiesbaden, április 11. Ugy hirlik, hogy Vilmos császár ápr. 18-án ide érkezik négy heti fürdőhasználatra.

Bukarest, ápr. 11. A román kormány folytatólagos reclamátiójára a konstantinápolyi legfelsőbb törvényszék kijelentette, hogy Deliu román állampolgár elitéltetése törvénytelen; mire Deliu szabadon bocsáttatott és visszatért Romániába. A Slatna és Turn-Severin közti vasuti hid az Olt-folyón vizáradás folytán leromboltatott, elannyira, hogy a közlekedést ez idő szerint be kellett szüntetni.

Bécs, ápr. 12. A „Montagsrevue“ jelenti Velenczében a két kabinet kereskedelem-politikai referenseinek alkalmuk volt hosszas tanácskozásban terjedelmes eszmecserére, melyben kitünt, hogy az olasz kormány Ausztria-Magyarország kivánságainak kész megfelelni és biztossá vált, hogy az uj kereskedelmi szerződés nagyon hamar létre fog jönni. A Ponteba-vasut fölötti eszmecsere arra az eredményre vezetett, hogy Ausztria megkezdi e pálya épitését, ha Olaszország a végcsatlakozásokhoz szükséges pálya-szakaszokat munkába veszi.

Berlin, április 10.* A „Reichsanzeiger“ közzéteszi azon beadványt, melyet a porosz püspökök április 2-kán közvetlenül a császárhoz intéztek, továbbá a választ, melyet az államminiszterium adott a beadványra április 9-én a császár megbizása folytán. A püspökök e beadványában a keresztényi lelkiismerettel megférhetetlennek jelentik ki, hogy az államtörvények iránt oly feltétlen engedelmességre kötelezzék magukat, mint azt a dotatió megvonásáról szóló törvény kivánja; keresztényi szempontból megengedhetlen azon törekvés, mely az anyagi eszközök megvonása által akarja ez igéretet kierőszakolni; kifejtik továbbá, hogy az állam a püspökségek és papság iránt bizonyos szolgálmányokra jogilag van kötelezve. E szolgálmányok beszüntetése ép most annál keserübb érzelmeket keltend a katholikusok kebleiben, mert a többi felekezetek lelkészeinek tetemes fizetésjavitás engedélyeztetett. De legfájdalmasabban érinti őket ez intézkedés azért, mert ugy van feltüntetve, mint büntetés, mely a püspökökre a májusi törvények iránt tanusitott maguktartása miatt lett kiszabva, holott ők legszentebb kötelességeik megszegése nélkül nem müködhetnek közre azok végrehajtásában. A beadvány végül azon kérést intézi a koronához, melyhez a katholikusok a politikai viharokban is hiven ragaszkodtak, hogy a kérdéses törvénytől, mint kimondhatatlan gyásznak kutforrásától és mint a békét megzavaró intézkedéstől tagadja meg a szentesitést.

Az államminiszterium válasza mindenekelőtt arra utal, hogy a porosz püspökök másképp viselték magukat, mint egyéb németek és idegen államok lelkészei; helytelennek mondja azon állitást, hogy más felekezetbeli lelkészek fizetése felemeltetett volna; arra utal, hogy a javaslat, melytől a püspökök a szentesitést megkivánják tagadtatni, csak a császár beleegyezésével juthatott a porosz országgyülés elé.

A miniszterium azt mondja, hogy a püspökök követelése annál meglepőbb, mivel ők maguk sem hiszik azt, hogy a dotatiók megszavaztattak volna, ha a püspököknek és papoknak joguk van fenntartani maguknak azt, hogy a pápa rendeletéhez képest engedelmeskedni akarnak-e a törvényeknek vagy sem.

A válasz végül inti a püspököket, fontolják meg, hogy azok közül, kik a vatikani határozatok kihirdetése előtt belátták azok horderejét, meggyőződésük szilárd megvédése által, nem akadályozhatták volna-e meg e zavarokat, melyeket ők és a kormány is annyira sajnálnak.

—

Bécs, április 12. (Előbörze.) Hitelrészvény 233.75. M. hitelrészv. 222.—. Lombard 141.75. Magyar sorsjegy —.—. Magy. földhitel 77.25. Angol-osztrák 133.—. Franko-magyar —.—. Unio-bank 111.25. Altal. épitő-bank —.—. 1864-es —.—. 1860-as —.—. Szilárd.

Bécs, ápr. 12. (Megnyitás.) Hitelrészv. 232.50. M. hitelrészvény 222.50. Angol-osztrák 132.50. Szilárd.

Nemzetgazdaság.

Értéktőzsde. *(Glatz, Holzwarth és Schubert budapesti és bécsi bankháztól.)*

Bécs, ápr. 11-én. A Belgium és Poroszország közt megkezdett politikai csatározás meglehetősen ráijesztett az üzérkedőkre, s már a tegnapi előtőzsdén is tetemes tényleges és bianco eladásokra vezetett. Csak a délben érkezett megnyugtató tudósitások mentettek meg még nagyobb árcsökkenésektől. — A mai vasárnapi tőzsdén azonban ujra elterjedt a puskaporszag, az ugyis félénk üzérek lázas izgatottságba estek, s az árak rohamosan hanyatlottak. Egy utóbb érkezett párisi távirat, mely békés hangulatot jelentett: felemelte a csüggedt bátorságot. Az árak emelkedtek, de csak rövid időre; az eladók nagy tömege nem volt feltartóztatható. A börzezárlat nyugodtabb, de nem szilárd. Az árfolyam hullámzásának jellemzésére szolgáljanak következő adatok: Osztr. hitel 233.75—231—234—233.25, angolobank 133.50—130.75—133—132, Union 110.50—109—111—110, m. földhitel 77—76—76.75, angol-magyar 14-en kerestetett.

—

Budapest, április 12. Az előtőzsdén lanyha a hangulat, az üzlet folyamában azonban — bécsi tudósitások folytán — megszilárdult. Osztr. hit. eleinte 231.80-on, emelkedett 233.75-re, m. földhitel 76.50, utóbb 77.34. A déli tőzsdén eleintén osztrák hitel 233.20, m. földh. 77.50, municipálb. 35.25, zárlatkor osztr. hit. 233.90, m. földh. 78, municipálb. 35-ön fizettetett, fővárosi tak. 141, Schlick 223, hengerm. 770, m. dijsorsj. 84.25, m. hitel 223.50, molnár és sütő 240-en kerestetett. Hangulat szilárd.

—

A tiszai vasutársaság tegnap tartotta választmányi ülését. A gyülés több tárgya közt szőnyegen volt a kilépett Nördling vezérigazgató helyett az igazgatás fölötti rendelkezés. Az igazgatásra három ember jelöltetett ki: Kruntorad Ede pálya- és gépigazgató, Ronsperger Benedek forgalmi igazgató és Singer, kik az igazgatást együttesen vezetik. Azután a választmány elhatározta, hogy a közgyülésen inditványozni fogja, hogy az 1874-ik évre az állami garantia ne vétessék igénybe, mivel 1875 első hónapjaiban már is 37,000 frtnyi bevételi többlet eredményeztetett, és remélhető, hogy a tavali év dusan fedeztetik. Haber báró, Schöller lovag és Hartung kiléptek az igazg. tanácsból; a két első ujra megválasztatott; Hartung helyett, ki betegeskedése miatt kénytelen kilépni, Nördling udv. tanácsos választatik meg. Gr. Waldstein János szintén ki akar lépni az igazg. tanácsból, tekintettel azon nyomásra, melyet a mostani kormány a nyelvi kérdésben a vasuttársulatokra gyakorol, és azon felelősségre, mely ezáltal az igazgatótanácsra hárul. Hosszas kérések után azonban előlegesen visszavonja lemondását, s kilátásban van, hogy a tanácsba ujból be fog lépni. A tanács attól tart, hogy a május 8-ra kitüzött közgyülés nem lesz határozatképes, mivel eddig kevés részvény van letéve.

—

Ujabb csapás gabnakereskedelmünk ellen. Mint a P. Ll.-nak irják, Bécsben a galicziai vaspályák, továbbá a Ferdinánd-északi, az osztrák nyugati és a bajorországi pályák igazgatóságai egy uj kartell megállapitásán dolgoznak, melynek czélja, hogy az orosz gabnának Svájczba és Dél- Németországba való szállitására nézve oly olcsó átviteli tarifa állapittassék meg, mely még az Odessából való tengeri szállitással is versenyezhessen; a dijtétel Svájczba $^{4}/_{10}$ centime, déli Németországba $^{5}/_{10}$ czent. Bécsnek az a kedvezmény adatik, hogy az olcsó dijtétel érvényben marad oly szállitmányokra nézve is, melyek Bécsben megállittatnak, de aztán tovább vitetnek. — E kartell nagy izgatottságot szült Bécs kereskedelmi köreiben, mert általa tönkretéve látják a bécsi gabnakereskedést; pedig Bécsnek a fentebb emlitett kedvezmény is megadatott. De még végzetesb lesz a kartell Magyarországra nézve; ha ez uj tariffa életbe lép — s ez májusban terveztetik — a magyar gabnakivitel jóformán lehetetlenné tétetik, terményünk vagy nem versenyezhet a sokkal olcsóbb orosz és galicziai gabna ellen, vagy kénytelenek leszünk árainkat az orosz gabnához szabni, a mi mellett aztán termelőink és kereskedőink meg nem élhetnek. Mily óriási lesz a különbség az orosz gabna szállitásánál, kitünik abból, hogy a dijtétel eddig Czernovicztól Thalkirchenig 1 frt 78 kr. volt, ezentul pedig csak 1 frt. 7 kr. lesz. — Ha e végzetes terv ellen gyorsan nem teszünk valamit, jegyzi meg a nevezett lap, teljesen elveszitjük piaczainkat. Nem szabad összetett kezekkel néznünk, mint egyengetik fejünk fölött az utat az idegen terményeknek és miképp tesznek minket végképen tönkre.

—

A pestvárosi statisztikai hivatal forgalmi kimutatása f. é. márcz. 28-tól april 3-ig vámmázsákban

	Érkezett.	Elszállittatott.
Összes vasuti s hajóforgalom	412727	208846
Ebből: buza	86564	5920
„ rozs	3040	1045
„ árpa	8038	322
„ zab	25207	8000
„ tengeri	22918	789
„ repcze	896	3444
Gabnanemük összes.	146663	19520
Kőszén —	40676	—

Az osztrák államvasut f. év május 9-én tartja meg évi közgyülését Bécsben a társulat épületében (Schwarzenbergstrasse 17. sz.)

„Budapesti Közlöny“ hivatalos értesitőjéből.

Árverések: Ungvártt máj. 4-én Mészáros Károly ingatlanai 4058 frt. — Szentesen máj. 21-én Verner Mihály ingatlanai 80900 frt. — Temesvártt jun. 10-én Krausz Gábor szeszgyára 106754 frt. — Verseczen május 11-én Balazsevits Vittomir házrésze 8262 frt. — M.-Vásárhelyt május 14-én Dobolyi Sándor házrésze 4815 frt. — Budapesten ápril 26. Schild József óbudai háza 3500 frt. — Pozsonyban május 14-én Sewerdtner János háza 21000 frt. — máj. 14-én Neumahr Anna ingatlanai 4100 frt. — Kispesten ápril 17-én Peutelbek Antal tehenei. — Récsén (Pozsony) máj. 18-án Csermák József ingatlanai 8631 frt. — Pócsmegyeren ápr. 30-án Bitter Anna szőlője 421 frt. — Kis-Naményban jun. 14-én Moson György ingatlanai 49494 frt. — Becskén ápr. 26-án Bruch Bernát ingatlanai 14796 frt. — Kászon ápr. 15-én Rák I. ingatlanai 4076 frt. — Szegeden máj. 19-én ifj. Windisch Ferencz ingatlanai 83738 frt. — Szerb Czernyán máj. 1-jén Mojszin Vláda ingatlanai 3500 frt. — Csákovár jun. 10-én Klein Jakab ingatlanai 56695 frt. — Temesvártt jun. 7-én Klotte Ferencz ingatlanai 14500 frt.

Csődök: Konrád János budapesti sütőmester és neje Schädl Éva ellen; bejel. jun. 23. 24. 25; perügyelő Kudelaky János. — Herold János budapesti butorgyáros ellen; bejel. jul. 7. 8. 9-én; perügyelő dr. Held Kálmán. — Hirschkovits szül. Schlesinger Regina budapesti kereskedő ellen; bejel. máj. 25. 26. 27-én; perügyelő Král Lipót. — Répászky Béla budapesti bej. kereskedő ellen; bejel. jun. 16. 17. 18-án; perügyelő Reményi Antal. — Kohn Salamon és Kutna Dávid bonyhádi kereskedők ellen; bejel. a szegszárdi törvszékhez jun. 7. 8. 9-én — Herzog Sándor sólyomi kereskedő, hamis bukás miatt jövőre hiteles keresk. könyveket nem vezethet.

* E táviratot vasárnapi számunk bezárta után elkésve kaptuk.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.